

FiNANSiAKi

TARGUJMY SIĘ

*Warsztaty edukacji ekonomicznej
dla dzieci z klas IV-V*

UCZESTNICY

Uczniowie w wieku 9 – 11 lat, od 15 do 24 osób

CZAS TRWANIA

45 min

CELE WARSZTATU

- poznanie pojęć: popyt, podaż, konkurencja;
- zrozumienie działania popytu, podaży, konkurencji w codziennych sytuacjach;
- ćwiczenie negocjowania cen w codziennych sytuacjach;
- doskonalenie umiejętności pracy w grupie.

PODSTAWA PROGRAMOWA¹

Edukacja matematyczna. Uczeń:

- (ułamki zwykłe i dziesiętne) opisuje część danej całości za pomocą ułamka;
- przedstawia ułamki niewłaściwe w postaci liczby mieszanej, a liczbę mieszaną w postaci ułamka niewłaściwego;
- przedstawia ułamek jako iloraz liczb naturalnych, a iloraz liczb naturalnych jako ułamek zwykły;
- dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki zwykłe o mianownikach jedno- lub dwucyfrowych, a także liczby mieszane; (...)
- dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne w pamięci (w przykładach najprostszych), (...).

MATERIAŁY DO ZAJĘĆ

- Plansza z obrazkami
- Karta z jabłkami

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Gdzie podziało się śniadanie Tymka? (5 min)

Ulubione śniadanie Tymka to Super Chrupersy z mlekiem, po prostu nie wyobraża sobie bez nich dnia. Właśnie się skończyły, więc mama poszła do sklepu. A tu nagle bach! – nie ma Chrupersów. Wszystkie wyprzedane. A przecież jest tyle innych płatków... Jak myślicie, dlaczego Chrupersy zniknęły z półek?

Pozwól dzieciom proponować różne wytłumaczenia nagłego braku płatków, opowiadać o ich ulubionych śniadaniach i o tym, jak czasami różnych rzeczy nie można kupić w sklepie. Gdy pojawi się temat promocji

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej. Dz.U. z 2018r., poz. 1679

i "niższej ceny", przewiń obrazek lub potraktuj drugą ilustrację jako odpowiedź. Porozmawiajcie o promocjach – czym są? Jaki jest ich cel? Czy ludzie chętnie korzystają z promocji? Dlaczego?

2. Diamenty i kamyczki (5 min)

Dino potknął się o kamień. Jejku, znowu? – zapiszczał. Zaraz, ten kamień błyszczący, może to jest diament. – powiedział z szeroko otwartymi oczami ze zdziwienia. Szybko się schylił i podniósł kamyczek. Eeee, to tylko szklana kulka, westchnął zawiedziony. Zaczął się jednak zastanawiać, czym się różni kamień od diamentu. Może mu podpowiecie?

Poproś dzieci o oszacowanie ceny obu produktów. Propozycje zanotuj na tablicy, a następnie przewiń obrazek. Zapytaj je, jak wytłumaczą różnicę w cenie żwiru i diamentów.

3. Targ jabłek (10 min)

Finansiaki wybrały się na targ zakupy. Mamo? Skąd wiadomo, ile coś powinno kosztować? – zapytał Tymon. Kto to ustala? Rynkiem rządzą pewne prawa i reguły – zaczęła tłumaczyć mama. Zawsze obecne są dwie strony transakcji: sprzedający i kupujący. Mają oni różne interesy, ale dążą do porozumienia. Wyjaśnię ci na swoim przykładzie. Jestem producentem, produkuje i sprzedaje ciastka oraz chcę zarobić jak najwięcej. Konsumenci chcą kupować moje wypieki i woleliby zapłacić jak najmniej. Mamy różne interesy, ale zależy nam na zamknięciu transakcji. Dlatego też proponuję ceny, które moi klienci będą mogli i będą chcieli zapłacić.

Podziel dzieci na dwie grupy. W jednej każdej osobie rozdaj po 10 jabłek. Drugą grupę wyposaż w banknoty. Powiedz: Teraz wy możecie zająć się ustalaniem cen, zakupami i negocjacjami. Pierwsza grupa sprzedaje jabłka, druga kupuje. Ich cena zależy od was. Możecie negocjować i odwiedzać różne stragany w poszukiwaniu najlepszej ceny. Notujcie wyniki każdej transakcji.

4. To ile kosztuje jabłko? (25 min)

Ile kosztowało jabłko? Czy tyle samo na każdym straganie? Dlaczego? Zamieńcie się rolami i powtórzcie „eksperyment” – tym razem każde z Was będzie miało przydzielone konkretne zadanie. Sprawdzimy, czy cena jabłek się zmieni.

W tej części zajęć zapoznasz dzieci z pojęciami: popyt, podaż i konkurencja na codziennych przykładach. Ważne jest, aby zachować kolejność kroków.

Przygotowanie:

Ustawcie 3 stoliki jako stragany z jabłkami. Trzy osoby zajmą się sprzedażą. Jabłka na obu straganach kosztują 2 zł/szt. Dzieci dysponują budżetem po 20 zł. Ich zadaniem jest zakup jabłek w 5 różnych turach. Muszą zmieścić się w budżecie 20 zł. Możecie część tej kwoty zaoszczędzić.

I krok:

Polecenie: *Każde z was kupuje jabłka dla siebie lub domowników po aktualnej cenie 2 zł/szt. u wybranego sprzedawcy.*

II krok:

Polecenie: *W domu skończyły się jabłka, więc je kupujecie dzisiaj znowu. Macie farta, bo cena jabłek na straganach spada o połowę.*

Po zakupach: *Co się dzieje z ilością jabłek, jaką kupują ludzie, gdy spada cena?* (odp.: wzrasta).

Wprowadź pojęcie popyt: *Gdy spada cena jabłek, ludzie kupują ich większą ilość, czyli wzrasta popyt na jabłka. Popyt to liczba rzeczy, które ludzie będą chcieli i będą mogli kupić za daną cenę. W tej turze spadek ceny spowodował wzrost wielkości popytu.*

III krok:

Polecenie: *Mama prosi was o kupno jabłek, których brakuje do już rozpoczętej szarlotki. Cena jabłek na straganach wzrasta o 3 zł. Realizujecie zakupy u wybranego sprzedawcy.*

Po zakupach: *Co się dzieje z ilością jabłek kupowanych przez ludzi, gdy ich cena wzrosła?* (odp.: spadła).

Kontynuuj temat popytu: *Co się stało z popytem na jabłka?* (odp.: Wzrost ceny spowodował spadek wielkości popytu).

IV Krok:

Polecenie: *Ilość sprzedawanych jabłek jest wysoka. Zadowoleni sprzedawcy jeszcze więcej jabłek przywożą na stragany. W międzyczasie policzyli, że zarobią dużo więcej dzięki podniesieniu ceny jabłek o $\frac{3}{4}$ aktualnej ceny za sztukę. Postanowili sprawdzić sprzedaż z nową ceną. Idziecie po jabłka na targowisko.*

Po zakupach: *Mieliśmy zwiększoną ilość jabłek na targowiskach i wzrosła ich cena. Jak to wpłynęło na ilość sprzedanych jabłek?* (zmaląa) *Dlaczego?*

Wprowadź pojęcie podaży: *To, co się zadziało podczas tej tury, jest przykładem podaży. Podaż to liczba rzeczy oferowanych przez producenta do sprzedaży po określonej cenie, w danym miejscu i czasie.*

V Krok:

Polecenie: *Przy aktualnej cenie jabłek, sprzedaje się ich coraz mniej. Sprzedawcy wiedzą, że jabłka zaczynają się psuć i wówczas tylko tracą. Obniżyli cenę o $\frac{1}{2}$, by zlikwidować powstałe zapasy i przestali też dowozić następne jabłka. Idziecie na zakupy.*

Po zakupach: *Co zaobserwowaliście w tej turze? Jak możecie to wyjaśnić?*

Kontynuuj temat podaży: *Co się działo z podażą, czyli liczbą jabłek oferowanych przez sprzedawców do sprzedaży po obniżonej cenie? Obniżenie podaży było spowodowane obniżeniem ceny. Jeśli cena byłaby jeszcze niższa,*

to sprzedawcom przestaliby sprzedawać jabłka, gdyż nie byłoby to dla nich opłacalne. W tej sytuacji podaż by się zwiększyła czy zmniejszyła?

VI Krok:

Polecenie: Rozumiecie pojęcia: popyt i podaż. Może wiecie, jak nazwiemy taki mechanizm, gdy na targowisku pojawia się 4 sprzedawca i sprzedaje jabłka po niższej cenie? To jest konkurencja? Co się dzieje, gdy 4 sprzedawca dłużej utrzymuje niską cenę jabłek (większość klientów kupuje u niego, pozostali sprzedawcy sprzedają mało po wyższej cenie albo zupełnie rezygnują ze sprzedaży jabłek, bo przestaje to być dla nich opłacalne). Stwórzmy definicję pojęcia konkurencja (pozwól uczniom się wypowiedzieć, podsumowując podaj im definicję). Konkurencja to mechanizm, za pomocą którego wszyscy działają tak, aby osiągnąć korzyści np.: producent jabłek Wielki gryz konkuruje z innymi producentami jabłek o klientów. Konkuruje ceną, która jest niższa niż u pozostałych producentów. Jaki wpływ ma konkurencja na ceny? Konkurencja pomaga utrzymywać niskie ceny.